

VASTUVÕETUD TEKSTID

P8_TA(2018)0357

Kahetise kvaliteediga tooted ühtsel turul

Euroopa Parlamendi 13. septembri 2018. aasta resolutsioon kahetise kvaliteediga toodete kohta ühtsel turul (2018/2008(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2005. aasta direktiivi 2005/29/EÜ, mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 84/450/EMÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 97/7/EÜ, 98/27/EÜ ja 2002/65/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2006/2004¹,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2017. aasta määrust (EL) 2017/2394 tarbijakaitsealaste õigusaktide täitmise tagamise eest vastutavate liikmesriigi asutuste vahelise koostöö kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2006/2004²,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta määrust (EL) nr 1169/2011, milles käsitletakse toidualase teabe esitamist tarbijatele ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 1924/2006 ja (EÜ) nr 1925/2006 ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni direktiiv 87/250/EMÜ, nõukogu direktiiv 90/496/EMÜ, komisjoni direktiiv 1999/10/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/13/EÜ, komisjoni direktiivid 2002/67/EÜ ja 2008/5/EÜ ning komisjoni määrus (EÜ) nr 608/2004³,
- võttes arvesse komisjoni 26. septembri 2017. aasta teatist „ELi toidu- ja tarbijakaitsealaste õigusnormide kohaldamine toodete kvaliteedierinevuse suhtes – Toiduained“,
- võttes arvesse komisjoni talituste 25. mai 2016. aasta töödokumenti pealkirjaga „Ebaausaid kaubandustavasid käsitleva direktiivi 2005/29/EÜ rakendamise/kohaldamise juhendid“ (SWD(2016)0163),
- võttes arvesse komisjoni 25. mai 2016. aasta teatist „Terviklik lähenemisviis piiriülese

¹ ELT L 149, 11.6.2005, lk 22.

² ELT L 345, 27.12.2017, lk 1.

³ ELT L 304, 22.11.2011, lk 18.

e-kaubanduse ergutamisele Euroopa kodanike ja äriühingute jaoks“
(COM(2016)0320),

- võttes arvesse komisjoni 24. oktoobri 2017. aasta teatist „Euroopa Komisjoni 2018. aasta tööprogramm. Tegevuskava ühtsema, tugevama ja demokraatlikuma Euroopa saavutamiseks“ (COM(2017)0650),
- võttes arvesse komisjoni presidendi Jean-Claude Junckeri 13. septembri 2017. aasta kõnet Euroopa Liidu olukorrast,
- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu eesistuja 9. märtsi 2017. aasta järeldusi, eelkõige punkti 3,
- võttes arvesse põllumajanduse ja kalanduse nõukogu 6. märtsil 2017 toimunud 3524. istungi tulemusi,
- võttes arvesse komisjoni 8. märtsil 2017 toimunud 2203. koosoleku protokollid,
- võttes arvesse teabedokumenti eksitavate pakendamistavade kohta, mille koostas 2012. aasta jaanuaris parlamendi poliitikaosakond A,
- võttes arvesse oma 11. juuni 2013. aasta resolutsiooni Euroopa tarbijapoliitika uue tegevuskava kohta¹,
- võttes arvesse oma 22. mai 2012. aasta resolutsiooni kaitsetumate tarbijate õiguste tugevdamise strateegia kohta², eelkõige selle punkti 6,
- võttes arvesse oma 4. veebruari 2014. aasta resolutsiooni ebaausaid kaubandustavasid käsitleva direktiivi 2005/29/EÜ kohaldamise kohta³,
- võttes arvesse oma 7. juuni 2016. aasta resolutsiooni ebaõiglaste kaubandustavade kohta toiduainete tarneahelas⁴,
- võttes arvesse oma 19. jaanuari 2016. aasta resolutsiooni ELi konkurentsipoliitika aastaaruande kohta⁵, eelkõige punkti 14,
- võttes arvesse oma 14. veebruari 2017. aasta resolutsiooni ELi konkurentsipoliitika aastaaruande kohta⁶, eelkõige punkti 178,
- võttes arvesse oma 15. märtsi 2017. aasta põhjalikumad arupärimist erinevuste kohta tooteinfos, toodete koostises ja maitstes ELi kesk-/ida- ja lääneosa turgudel⁷,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi uuringuteenistuse 2017. aasta juuni teabedokumenti „Dual quality of branded food products: Addressing a possible east-

¹ ELT C 65, 19.2.2016, lk 2.

² ELT C 264 E, 13.9.2013, lk 11.

³ ELT C 93, 24.3.2017, lk 27.

⁴ ELT C 86, 6.3.2018, lk 40.

⁵ ELT C 11, 12.1.2018, lk 2.

⁶ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2017)0027.

⁷ O-000019/2017.

west divide“ (Kaubamärgiga toiduainete kahetine kvaliteet: võimaliku ida ja lääne vahelise lõhe käsitlemine),

- võttes arvesse Tšehhi Vabariigi põllumajandus- ja toiduinspeksiooni 2016. aasta veebruaris läbi viidud uuringut toiduainete ja Tšehhi tarbijate kohta,
- võttes arvesse eriuuringut Euroopa Liidu ühtsel turul turustatavate toodete kahetise kvaliteedi ja koostise küsimuses tarbijakaitseõiguse (eelkõige ebaausad kaubandustavad), konkurentsioiguse (eelkõige ebaaus konkurents) ja tööstusomandiõiguse seisukohast, mille viis 2017. aastal läbi Palacký ülikooli õigusteaduskond Olomoucis,
- võttes arvesse erinevaid küsitlusi, uuringuid ja teste, mille toiduinspeksioon on mitmes liikmesriigis Kesk- ja Ida-Euroopas läbi viinud,
- võttes arvesse Nielsen 2014. aasta novembri raportit jaemüüja kaubamärgiga toodete olukorra kohta maailmas,
- võttes arvesse komisjoni 11. aprilli 2018. aasta teatist, mis käsitleb uut kokkulepet tarbijatega (COM(2018)0183),
- võttes arvesse komisjoni 11. aprilli 2018. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv ELi tarbijakaitse-eeskirjade parema täitmise tagamise ja ajakohastamise kohta (COM(2018)0185),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrust (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused¹,
- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 17 lõiget 2 intellektuaalomandi kaitse kohta,
- võttes arvesse Horvaatia Vabariigi, Tšehhi Vabariigi, Ungari, Leedu, Poola Vabariigi ning Slovaki Vabariigi 23. märtsil 2018. aastal komisjonile saadetud ühist kirja kahetise kvaliteediga toodete probleemi kohta seoses uue kokkuleppega tarbijatega,
- võttes arvesse mitme ELi liikmesriigi tarbijakaitseametite ja -organisatsioonide korraldatud võrdlevate uuringute tulemusi,
- võttes arvesse komisjoni ettepanekut ajakohastada ebaausaid kaubandustavasid käsitlevat direktiivi 2005/29/EÜ, sätestamaks selge sõnaga, et riiklikud asutused võivad hinnata ja käsitleda eksitavaid kaubandustavasid, mis hõlmavad mitmes ELi riigis selliste toodete samasugustena turustamist, mille koostis ja omadused erinevad märkimisväärselt,
- võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
- võttes arvesse siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni raportit ning keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni ning põllumajanduse ja maaelu arengu

¹ EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1.

komisjoni arvamusi (A8-0267/2018),

- A. arvestades, et tooteid reklaamides, müües ja tarnides peavad ettevõtjad andma tarbijatele täpset ja kergesti arusaadavat teavet täpse tootekoostise kohta, sealhulgas kohalike toodete ja retseptide kohta, et neil oleks võimalik teha teadlikke ostuotsuseid;
- B. arvestades, et kaubamärkide peamine põhimõte peaks olema kindlustunne toote koostise, väärtuse ja kvaliteedi suhtes; arvestades, et seepärast on tootjatel kohustus tagada, et need ootused oleks täidetud;
- C. arvestades, et tarbijad ei tea, et sama kaubamärgi ja sama pakendiga tooteid kohandatakse vastavalt kohalikele eelistustele ja maitsele, ning arvestades, et toodete varieeruv kvaliteet tekitab muret, et mõnesid liikmesriike koheldakse teistest erinevalt; arvestades, et Euroopa Liit on juba töötanud välja märgised, et vastata tarbijate konkreetsetele ootustele ja võtta arvesse toodete eripära, mida tunnustatakse kvaliteedimõistete kasutamise abil;
- D. arvestades, et ebaausate kaubandustavade direktiiv 2005/29/EÜ on liidu peamine õiguslik vahend, mille abil tagada, et tarbijad ei puutu ettevõtja ja tarbija vahelistes tehingutes kokku eksitava reklaami ja teiste ebaausate tavadega, sealhulgas identsete kaubamärgitoodete turustamine viisil, mis võib tarbijaid eksitada;
- E. arvestades, et ebaausad kaubandustavad võivad ebaausate kaubandustavade direktiivis olla sõnastatud sellisel viisil, et need on kas kõikidel juhtudel keelatud või teatud juhtudel keelatud; arvestades, et komisjon on seisukohal, et tava lisamine direktiivi I lisasse, kui see on asjakohane, aitab suurendada õiguskindlust ja muudab tootjate vahelise konkurentsi turul õiglasemaks;
- F. arvestades, et tarbijad loovad assotsiatiivse seose kaubamärgi, toote ja kvaliteedi vahele ning eeldavad seega, et sama kaubamärgi ja/või identse välimusega tooted on ka võrdse kvaliteediga, hoolimata sellest, kas neid müüakse nende koduriigis või mõnes teises liikmesriigis;
- G. arvestades, et tarbijad loovad ka assotsiatiivse seose kaubamärgi ning põllumajandustootete või toiduaine märgistuse või pakendi ning kvaliteedi vahele ning eeldavad, et sama kaubamärgi tooted, mida turustatakse sama märgistusega või mis on samasuguse välimusega, on ka sama kvaliteedi ja koostisega sõltumata sellest, kas neid müüakse nende riigis või mõnes teises liikmesriigis; arvestades, et kõik Euroopa Liidu põllumajandustootjad toodavad sama kõrgetele standarditele vastavaid tooteid ning tarbijad eeldavad seda ühtlast kvaliteeti ka teistelt toidutarneahela toodetelt, sõltumata sellest, millises jurisdiktsioonis nad elavad;
- H. arvestades, et kõik kodanikud väärivad seoses ühtsel turul müüdavate toiduainete ja toiduks mittekasutatavate toodetega võrdset kohtlemist;
- I. arvestades, et sellised ebaausad tavad tuleb kaotada, et vältida tarbijate eksitamist, ning arvestades, et seda piiriülest probleemi saab lahendada ainult tugeva koostoitmega ELi tasandil;
- J. arvestades, et liikmesriigid peavad igal üksikjuhul eraldi hindama, kas konkreetne kaubandustava on ebaausate kaubandustavade direktiivi kohaselt ebaaus, välja arvatud direktiivi I lisas loetletud tavade puhul;

- K. arvestades, et president Juncker rõhutas oma 2017. aasta kõnes olukorra kohta Euroopa Liidus, et ei ole vastuvõetav, et mõnes Euroopa osas müüakse inimestele madalama kvaliteediga toitu kui teistes riikides, hoolimata sellest, et pakend ja kaubamärgi kujundus on identsed;
- L. arvestades, et ebaausate kaubandustavade direktiivi kohaldamises on liikmesriigiti olnud olulisi erinevusi, samas kui meetodilised lähenemisviisid ja ebaausate kaubandustavade direktiivi vastuvõtmise ja jõustamise tõhusus erineb liikmesriigiti märkimisväärselt;
- M. arvestades, et kõige olulisem osa toote maksumuse üle otsustamisel on sageli kaubamärgil;
- N. arvestades, et tugevdatud ja tõhusam jõustamisalase koostöö raamistik suurendaks tarbijate usaldust ja vähendaks tarbijakahju;
- O. arvestades, et kõigil tarbijatel ELis on samad õigused, ning arvestades, et analüüsid näitavad, et teatud tootjad on müünud sama kaubamärgi all ja eksitavalt sarnase välimusega erineva kvaliteediga tooteid ning mõnes riigis sisaldavad teatud tooted vähem põhikoostisainet või kõrgema kvaliteediga koostisained on asendatud madalama kvaliteediga koostisainetega; arvestades, et see probleem on laiemalt levinud liikmesriikides, kes ühinesid ELiga alates 2004. aastast; arvestades, et analüüsimisel leiti juhtumeid, kus samu tooteid või eksitavalt sarnase välimusega ja madalama kvaliteediga või teistsuguse maitse, konsistentsi või muude organoleptiliste omadustega tooteid müüakse eri riikides märkimisväärselt erineva hinnaga; arvestades, et isegi kui see ei riku vaba turumajanduse põhimõtteid ega kehtivaid märgistamiseeskirju või muid toidualaseid õigusnorme, on tegemist kaubamärgi identiteedi kuritarvitamisega ja see takistab kõigi tarbijate võrdse kohtlemise põhimõtte kohaldamist;
- P. arvestades, et on esinenud olulisi erinevusi sellistes toodetes nagu imikutoit, mis seab kahtluse alla tootjate põhimõtted ja väited, et nad kohandavad oma tooteid kohalike eelistustega; arvestades, et mõned laboriuuringute tulemused kinnitavad, et madalama kvaliteediga tooted võivad sisaldada koostisainete vähem tervislikku kombinatsiooni, mis takistab kõigi tarbijate võrdse kohtlemise põhimõtte kohaldamist; arvestades, et mõnede tootjate esindajad on nõustunud mõnes riigis oma toodete retsepti muutma, nii et kogu ühtsel turul pakutaks identseid tooteid;
- Q. arvestades, et neid lubamatuid tavasid praktiseerivad tuntud hargmaised põllumajandusliku toidutootmise ettevõtjad, kes püüavad maksimeerida oma kasumimarginaali, kasutades ära liikmesriikide erinevusi ostujõus;
- R. arvestades, et ettepanekus „Uus kokkulepe tarbijatega“, mis kujutab endast ELi tarbijakaitsedirektiivide sihtotstarbelist läbivaatamist pärast ELi tarbija- ja turundusõiguse toimivuskontrolli, soovitas komisjon ajakohastada ebaausate kaubandustavade direktiivi, et sätestada selgelt, et eksitavaid kaubandustavasid, sh toodete turustamist identsena eri liikmesriikides, kui nende koostis ja omadused on tegelikkuses märkimisväärselt erinevad, saavad hinnata ja käsitleda riiklikud ametiasutused;
- S. arvestades, et kuigi tarbijaid ei tohi eksitada, ei tohiks ka toodete diferentseerimist ja

innovatsiooni kui sellist piirata;

- T. arvestades, et ühtne turg on loonud toiduainete tarneahela ettevõtjatele suuri eeliseid ning et toidukaupadega kauplemist iseloomustab aina sagedamini piiriülene mõõde ja sellel on eriline tähendus ühtse turu toimimise jaoks;
- U. arvestades, et selleks et täiel määral ära kasutada siseturu hüvesid, on väga oluline kohaldada paremini ELi toiduainete ja tarbijakaitse alaseid õigusakte, et tuvastada ja käsitleda õigustamata topeltstandardeid ja seega kaitsta tarbijaid eksitava teabe ja eksitavate äritavade eest;
- V. arvestades, et on pidev vajadus tugevdada tarbijaühenduste rolli; arvestades, et tarbijaühendustel on ainulaadne osa tarbijate kindlustunde tagamisel ja et neid tuleks veelgi toetada täiendavate õigus- ja majandusmeetmete ning suutlikkuse suurendamise kaudu;
- W. arvestades, et tõendatud erinevused võrreldavate toodete koostisainetes võivad pikemas perspektiivis kujutada endast ohtu tarbijate tervisele, eeskätt haavatavate klientide puhul, nagu lapsed ning toitumis- ja/või terviseprobleemidega inimesed, mõjutades seeläbi negatiivselt kodanike heaolu; arvestades, et see on nii näiteks juhul, kui rasva- ja/või suhkruisaldus on eeldatust suurem, kui loomset päritolu rasvad asendatakse taimsete rasvadega või vastupidi, kui suhkur asendatakse kunstlike magusainetega või kui suurendatakse soolasisaldust; arvestades, et määrgistus, mis ei anna selget ülevaadet kasutatud lisaainetest või asendatud põhikoostisainetest, eksitab tarbijaid ning võib ohustada nende tervist;
- X. arvestades, et kahetise kvaliteedi kohta puuduvad ELi tasandil õiguslikud regulatsioonid, mis muudab kvaliteedi võrdlemise või kahetise kvaliteedi juhtude tuvastamise võimatuks ning tähendab, et puuduvad õiguslikud vahendid, mida saaks olukorra parandamiseks kasutada; arvestades, et komisjoni tervise ja toidu valdkonna auditite ja analüüsi talitused on korrapäraselt teatanud puudujääkidest ELi kohaldatavate toidualaste õigusnormide nõuete rakendamises ja jõustamises, näiteks seoses lihamassi määrgistamise¹ või toidu lisaainete kasutamise²;
- Y. arvestades, et erinevused koostises, mis võivad mõjutada tarbijate tervist, võivad lisaks toiduainetele esineda ka kosmeetikatoodetes, hügieenitoodetes ja puhastustoodetes;
- Z. arvestades, et toiduainete koostise muutmine selle rasva-, suhkru- ja soolasisalduse vähendamiseks on mitmes Kesk-, Ida- ja Kagu-Euroopa riikides viibinud;
1. rõhutab, et mitmes liikmesriigis, peamiselt Kesk- ja Ida-Euroopas, laboratoorsete testide erineva meetodikaga tehtud arvukad analüüsid ja uuringud on tõestanud, et ühtsel turul sama kaubamärgi all ja pealtnäha identses pakendis reklaamitavate ja turustatavate toodete vahel on tarbija kahjuks erineval määral erinevusi, muu hulgas koostise ja kasutatavate koostisainete suhtes; märgib, et vastavalt uuringule, mille korraldas riiklik pädev asutus, tunneb suurem osa tarbijatest selle erinevuse pärast muret; leiab seega, et nende uuringute ja testide järelduste põhjal tunnevad tarbijad

¹ http://ec.europa.eu/food/audits-analysis/overview_reports/details.cfm?rep_id=76.

² http://ec.europa.eu/food/audits-analysis/overview_reports/details.cfm?rep_id=115.

muret diskrimineerimise pärast eri liikmesriikide turgude vahel; rõhutab, et mis tahes selline diskrimineerimine ei ole vastuvõetav ja et kõigil ELi tarbijatel peaks olema juurdepääs sama kvaliteeditasemega toodetele;

2. juhib tähelepanu sellele, et juhtumid, mille puhul sellistest olulistest erinevustest teatati, ei puuduta ainult toiduaineid, vaid sageli ka toiduks mittekasutatavaid tooteid, sealhulgas pesuaineid, kosmeetikat, hügieenitarbeid ja imikutele mõeldud tooteid;
3. tuletab meelde, et 2013. aastal palus parlament komisjonil korraldada põhjaliku uurimise, et hinnata, kas kehtivaid ELi õigusakte tuleks kohandada, ning teavitada tulemustest Euroopa Parlamenti ja tarbijaid;
4. väljendab heameelt komisjoni hiljuti väljakuulutatud plaanide üle selle probleemiga tegeleda, eriti komisjoni võetud kohustuse üle töötada välja ühine analüüsimeetodika ning eraldada eelarve selle väljatöötamiseks ja rakendamiseks ning usaldusväärsete ja võrreldavate lisatõendite kogumiseks, ebaausate kaubandustavade direktiivi ajakohastamiseks ning toidupettuse ja toiduainete kvaliteedi teadmuskeskuse avamiseks;
5. võtab teadmiseks volitused, mille Euroopa Ülemkogu andis toiduainete tarneahela toimimise parandamist käsitlevale kõrgetasemelisele foorumile toodete kvaliteedierinevuse küsimuse käsitlemiseks; julgustab liikmesriike ja nende pädevaid asutusi aktiivselt osalema käimasolevas tegevuses, muu hulgas ühise testimismetodika väljatöötamises ja selle integreerimise kaudu nende tööpraktikasse lisatõendite kogumises; rõhutab, et tuleb aktiivselt kaasata osapooli, kes esindavad tarbijate huve, ning võimaldada nende nimel arvamust avaldada, sealhulgas tarbijaorganisatsioonide, tootjate ja liikmesriikides tootetestimisi korraldanud teadusorganisatsioonide esindajaid; on seisukohal, et Euroopa Parlament peaks olema kaasatud kõigisse käimasolevatesse algatustesse, mis võivad mõjutada topeltkvaliteedi küsimust;
6. soovib asjaomastel liikmesriikidel koostada hinnangud ebaausate kaubandustavade direktiivi ja muude olemasolevate toiduainete ja teiste toodete kvaliteedierinevust käsitlevate õigusaktide jõustamise meetodika ja tõhususe kohta ning esitada need komisjonile, et ta saaks probleemi tõsidust objektiivselt hinnata;
7. tunneb heameelt, et parlament võttis 2018. aastaks vastu katseprojekti, mis hõlmab rida tarbekaupade eri kategooriate turu-uuringuid, et hinnata kvaliteedierinevuse eri aspekte; ootab, et projekt teostataks ja avaldataks õigeaegselt, nagu on esialgu kavandatud; leiab, et projekti tuleks pikendada 2019. aastani, et koguda rohkem teadmisi ja katta ka toiduks mittekasutatavate toodete sektorit; nõuab, et parlamendiliikmed saaksid projekti kontrollimises rohkem osaleda; julgustab Euroopa Parlamenti, komisjoni ja liikmesriike kasutama ära kõiki kättesaadavaid vahendeid, sh katse- ja riiklikke projekte, et hinnata lähemalt kahetise kvaliteediga toodete eri aspekte;
8. rõhutab, et laiaulatuslik teave meetmete võtmise eest vastutava riigi ametiasutuse ja asjaomaste haldus- või kohtumenetluste kohta, sealhulgas üldsuse võimalus esitada veebipõhiseid kaebusi, on oluline ebaausate kaubandustavade direktiivi tõhusa jõustamise jaoks; seetõttu peab negatiivseks teabe puudumist asjaomastes liikmesriikides, mis hoolimata liikmesriikide väljendatud muredest vajaduse kohta

tegeleda toodete kvaliteedierinevuse küsimusega, ei muuda seda teavet kättesaadavaks vastutavate ametiasutuste veebilehtedel;

9. rõhutab, et komisjoni on juba teavitatud uuest riiklikust tootemärgistuse meetmest, mis on välja töötatud selleks, et hoiatada tarbijaid toiduainete koostise erinevuste eest;
10. tunneb heameelt asjaolu üle, et selleks, et parandada täiendavalt tarbijakaitset ELis ja pakkuda tuge ettevõtjatele, on komisjon algatanud veebipõhise koolitusprogrammi, et aidata ettevõtetel ELis tarbijaõigusi paremini mõista ja jõustada;

Komisjoni teatis ELi tarbijakaitseõiguse kohaldamise kohta toodete kvaliteedierinevuse küsimuste suhtes

11. võtab teadmiseks komisjoni teatise ELi toidu- ja tarbijakaitsealaste õigusnormide kohaldamise kohta toodete kvaliteedierinevuse suhtes; juhib tähelepanu sellele, et kõnealuse teatise eesmärk on aidata riikide ametiasutustel määrata kindlaks, kas äriühing rikub ELi toidualast ja tarbijaõigust, kui ta müüb kvaliteedierinevusega tooteid eri riikides, ning anda neile nõu omavahelise koostöö tegemiseks; tunneb muret, et teatises esitatud sammsammuline meetod, mille abil riiklikud ametiasutused tuvastavad, kas tooted on ELi õigusega vastuolus, ei ole praegu ametiasutuste poolt kohaldatav, mis võib tähendada, et tarbijaõigusi rikutakse;
12. nõustub komisjoniga, et ühtsel turul, kus tarbijad üldiselt mõistavad kaupade vaba liikumise ja võrdse kättesaadavuse põhimõtteid, ei eelda nad vaikimisi, et eri riikides müüdivad kaubamärgitooted on erinevad; tuletab meelde, et komisjoni sõnul näitavad kaubamärgilojaalsuse kohta tehtud uuringud, et tarbijad tajuvad kaubamärke tunnustusena kontrollitud ja püsivast kvaliteedist nõustub komisjoniga, et see selgitab, miks mõni tarbija võib eeldada, et kaubamärgiga tooted on samaväärse, kui mitte täpselt sama kvaliteediga, ükskõik, kus ja millal need on ostetud, ja kaubamärgi omanikud teavitavad tarbijaid, kui nad otsustavad oma toodete koostist muuta;
13. leiab seetõttu, et mis tahes täiendava teabe pakkumine, isegi kui see on pakendi kõige nähtavamas osas, on ebapiisav, kui tarbija ei mõista selgelt, et kõnealune toode erineb teistes liikmesriikides müüdivatest sama kaubamärgiga pealtnäha samasugustest toodetest;
14. nõustub selles kontekstis komisjoniga, et tootjad ei pea tingimata pakkuma erinevates geograafilistes piirkondades täpselt ühesuguseid tooteid ning et kaupade vaba liikumine ei tähenda, et iga toode peab olema kõikjal ühtsel turul täpselt samasugune; rõhutab, et ettevõtjatel lubatakse turustada ja müüa õiguspäraste asjaolude aluse eri koostise ja omadustega kaupa, tingimusel et nad järgivad täiel määral ELi õigusakte; rõhutab siiski, et need tooted ei tohiks viia erisuguse kvaliteedini, kui neid pakutakse tarbijatele eri turgudel;
15. leiab, et tarbijatele täpse ja kergesti mõistetava teabe pakkumine on võti toodete kvaliteedierinevuse probleemi lahendamisele; on veendunud, et juhul kui äriühing kavatses tuua eri liikmesriikides turule toote, mis erineb teatavate omaduste poolest, ei saa sellist toodet märgistada ja kaubamärgistada näiliselt identsel viisil;
16. märgib, et sama kaubamärgi toodetel võivad siiski olla lubatavad erinevad omadused ning et tooted võivad erineda sellistel põhjustel nagu tarbijate piirkondlikud maitse-

- eelistused, kohaliku tooraine kasutamine, riiklike õigusaktide nõuded või koostise muutmise eesmärgid; rõhutab, et kavatsus ei ole mitte toidukvaliteedi nõuete sätestamine ega ühtlustamine ja ei ole soovitatav teha tootjatele ettekirjutusi eri toodete täpse koostise kohta; on aga veendunud, et tarbijaelistusi ei tohiks kasutada ettekäändena alandada kvaliteeti ja/või pakkuda eri turgudel eri kvaliteediaspekte; rõhutab, et tarbijaid tuleb selgelt teavitada ja nad peavad olema teadlikud sellest kohandamisest iga üksiku toote puhul ja mitte ainult üldsõnaliselt, et kõnealune „kehtestatud tava“ on olemas;
17. on seisukohal, et teatise kohta arvatakse, et see on mõeldud peamiselt toiduainetele; leiab, et tarbijakaitseõiguse kohaldamise sätteid tuleks üldiselt kohaldada kõikidele ühtsel turul müüdavatele toiduainetel ja muudele toodetele, ja et tootemärgised peavad olema tarbijale loetavad ja sisaldama kogu teavet toote kohta;
 18. juhib tähelepanu komisjoni 2016. aasta suunistele ebaausate kaubandustavade direktiivi kohaldamise kohta, milles on öeldud: „[s]ama või sarnase pakendiga ühe kaubamärgi toodete koostis [---] sõltuvalt valmistamise kohast ja sihtturust erineda, st need tooted võivad liikmesriigiti varieeruda“, ning „kaubandustavad, mida rakendatakse erineva koostisega toodete turustamiseks, ei ole ebaausate kaubandustavade direktiivi alusel iseenesest ebaausad“; rõhutab komisjoni väljastatud juhenddokumentide tähtsust ebaausate kaubandustavade direktiivi nõuetekohase ja ühtse kohaldamise lihtsustamisel; kutsub seepärast komisjoni üles selgitama teatise, juhendite ja toiduainete tarneahela toimimise parandamist käsitlev kõrgetasemelise foorumi siseturu allrühma koostatud dokumendi vahelist seost;
 19. märgib, et riikide pädevate asutuste kontrollimeetoditele võivad kehtida erinevad nõuded; rõhutab, et on juba tehtud mitmesuguseid analüüse, mis võivad olla ühise katsete meetodika väljatöötamise ja rakendamise aluseks, isegi kui nende meetodika erines ja tulemusi ei hinnatud samal viisil; on seisukohal, et meetodika väljatöötamise töö, mida juhib komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskus, peaks olema selgelt väljendatud eesmärk, tagamaks, et tulevast meetodikat tõlgendatakse ühtemoodi, sealhulgas „olulise erinevuse“ definitsiooni, ning et pädevad asutused saaksid seda kasutada; juhib tähelepanu sellele, et nn võrdlustooted võivad takistada hindamist, sest võib olla keeruline määrata kindlaks, milline toode on kõige standardsem ja seega nn referentstoode;
 20. väljendab heameelt komisjoni jõupingutuste üle abistada riiklikke jõustamisasutusi toodete turustamise ebaausate kaubandustavade väljaselgitamisel; kutsub komisjoni üles riiklikke pädevaid asutusi selles osas koordineerima; rõhutab, et sellise meetodika eesmärk on tagada usaldusväärsete ja võrreldavate tõendite kogumine liikmesriikide poolt ühisel alusel ning aidata üldiselt hinnata kvaliteedierinevusega toodete tõsidust ja leviulatust ELis; tuletab meelde, et ebaausate tavade faktilist olemust hinnatakse tõenäoliselt ka edaspidi üksikute juhtumite puhul eraldi, sest tarbijate eksitamise ulatus on alati pädeva asutuse või kohtu subjektiivse hinnangu küsimus;
 21. väljendab heameelt selle üle, et komisjoni otsustas kutsuda pädevaid asutusi tegema liikmesriikides rohkem turuteste, mis hõlmavad tootevõrdlusi erinevate piirkondade ja riikide vahel; märgib siiski, et komisjoni sõnul tuleks selliseid teste teha ühise lähenemisviisiga, mida ei ole veel täielikult välja töötatud; rõhutab, et on vaja pidada kinni ajakavast, et ühise lähenemisviisi alusel tehtud testide tulemused viidaks lõpule, avalikustataks kõigis ELi ametlikes keeltes avalikult kättesaadavates andmebaasides

ning analüüsitakse võimalikult kiiresti, kuid hiljemalt 2018. aasta lõpuks; rõhutab lisaks vajadust need tulemused kohe avalikustada, et tarbijaid ja tootjaid teavitada, suurendamaks nende teadlikkust ja aitamaks seega vähendada kahetise kvaliteediga toodete juhtumeid;

Teised kahetise kvaliteedi aspektid

22. rõhutab, et jaemüüja kaubamärkidest on saanud tarbijate ostukorvis oluline laiatarbekaup ning nende turuosa on enamikus tootekategooriates peaaegu kõigis liikmesriikidest viimase kümnendi jooksul kasvanud; leiab, et tarbijates segaduse tekitamise vältimiseks ei tohiks jaemüüja kaubamärgid jätta kaubamärgiga originaaltoodete muljet; rõhutab veel kord, et jaemüüja kaubamärkide küsimus vajab komisjoni erilist tähelepanu, et lõpetada segadus eramärgiste ja kaubamärgiga toodete vahel; märgib, et ühtne turg on tootjatele juurdepääsetav, kuid samal ajal on konkurents väga suur, mõned kaubamärgid on üldtuntud ja hea mainega kogu liidus;
23. tuletab meelde, et Euroopa Parlament on korduvalt kutsunud komisjoni üles määrama kindlaks, kas kvaliteedierinevus on negatiivne mõju kohalikule ja piirkondlikule tootmisele, eriti VKEdele; väljendab kahetsust selle pärast, et komisjon ei ole seni esitanud mingeid andmeid;
24. rõhutab, et kaubamärgiga toodete võltsimine jätab tarbijad kaitsetuks tervise- ja julgeolekuohtude ees, õhnestab tarbijate usaldust kaubamärkide vastu ja viib tootjate jaoks tulu kaotamiseni; märgib, et ELis avastatud võltsitud toodete ulatus on jätkuvalt lai ja hõlmab peaaegu igat liiki kaupa;
25. väljendab muret kauplejatele seatud piirangute pärast selliste kaupade sisseostmisel, mis võivad tarbijate valikuid negatiivselt mõjutada; soovib tungivalt, et komisjon teeks kindlaks tegurid, mis süvendavad kaupade ühtse turu killustumist ja piiraks ebaseaduslikult tarbijate suutlikkust saada täiel määral kasu ühtsest turust, eriti tarnete territoriaalsed piirangud ja nende mõju; palub, et komisjon kasutaks selliste tavade vastu võitlemiseks vajaduse korral konkurentsioigust;
26. juhib tähelepanu sellele, et liikmesriikide pädevad asutused võivad valida näidiseid ja teha analüüse vaid oma riigi territooriumil; rõhutab, et riiklike tarbijakaitse- ja toiduametite, tarbijate ühenduste ja komisjoni vahel on vaja tugevdatud, tõhusamat, läbipaistvat ja kiiret piiriülest koostööd ja andmete jagamist, sealhulgas võimalike mittevastavate toodete ja ebaausate tavade kohta, et lahendada kahetise kvaliteedi probleem ning parandada ja ühtlustada õigusaktide jõustamist; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles sellises koostöös intensiivsemalt osalema; väljendab sellega seoses heameelt tarbijakaitsealase koostöö läbivaadatud määruse vastuvõtmise üle, mis tugevdab uurimis- ja jõustamispädevusi, parandab teabe- ja andmevahetust ning juurdepääsu mis tahes asjakohasele teabele ning kehtestab ühtlustatud eeskirjad, millega sätestatakse menetlus uurimis- ja jõustamismeetmete kooskõlastamiseks;
27. tunnistab, kui olulised on kontrollid kui jõustamise kooskõlastamise oluline vorm vastavalt tarbijakaitsealase koostöö määrusele, ning kutsub komisjoni ja liikmesriike üles neid veelgi tugevdama ja nende ulatust laiendama;

Soovitused ja edasised sammud

28. rõhutab, kui väärtuslik on laialdane ja ajakohane avalik arutelu, mis suurendab tarbijate teadlikkust toodetest ja nende omadustest; märgib, et mõned tootjad ja jaemüüja kaubamärkide omanikud on juba andnud teada retseptide muutmise või ELi tasandil ühtse tootmisstandardi kasutamisest; rõhutab, kui tähtis roll on tööstusel, et teave toodete koostise ja kvaliteedi ning nende muutmise kohta oleks läbipaistvam ja selgem; tunneb heameelt komisjoni algatuse üle töötada selle kohta välja toimimisjuhend; nõuab, et nii tootjatele kui ka jaemüüjatele antaks nende endi huvides võimalus rohkem osaleda, et aidata leida praegusele olukorrale võimalikult kiiresti tõhus lahendus, ilma et võetaks kasutusele jõustamismenetlusi, ning et Euroopa tarbijad saaksid kogu ühtsel turul juurdepääsu sama kvaliteediga toodetele; kutsub tootjaid üles kaaluma pakendil sellise logo kasutamist, mis näitab, et sama kaubamärgiga toote sisu ja kvaliteet on sama kõrgis liikmesriikides;
29. kutsub tarbijaorganisatsioone, kodanikuühiskonna organisatsioone ja teavitatud riiklikke ebaausate kaubandustavade direktiivi ja muude asjaomaste õigusaktide jõustamise eest vastutavaid asutusi üles osalema aktiivsemalt avalikus arutelus ja tarbijate teavitamises; on veendunud, et tarbijaorganisatsioonid saaksid aidata märkimisväärselt kaasa kvaliteedierinevuse probleemi lahendamisele; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles riiklikke tarbijakaitseorganisatsioone finants- ja õiguslike mehhanismidega rohkem toetama, et nad saaksid arendada suutlikkust, arendada testimist, viia läbi võrdlevaid teste ja aidata koos pädevate asutustega avastada ja avalikustada juhtumeid, kus tooted on ebaõiglaselt erinevad; on lisaks veendunud, et tuleks edendada tõhustatud piiriülest teabevahetust tarbijaühenduste vahel;
30. on varasemate kogemuste põhjal seisukohal, et pädevad asutused ei ole suutnud ühtegi konkreetset kvaliteedierinevuse juhtumit riigi tasandil üksi tulemuslikult lahendada või kehtivaid õigusakte jõustada, või on püüdnud seda teha minimaalses ulatuses, osalt seetõttu, et puuduvad ELi tasandi selged õiguslikud sätted; tuletab meelde, et ebaausate kaubandustavade direktiivi jõustamine on liikmesriikide kohustus ning seda tuleks teha, et hoida ära tarbijate eksitamist ebaausate turustamistavadega; rõhutab, et liikmesriigid peaksid tagama, et riikide pädevatel asutustel on piisavalt tehnilist ja rahalist suutlikkust ning inimressursse, et tagada tõhus jõustamine; palub, et liikmesriigid annaksid tarbijatele koha, kus nad saavad kaebusi esitada ja kus on võimalik neid edasi uurida, ning teavitaksid tarbijaid nii palju kui võimalik nende õigustest ja valikuvõimalustest seoses olemasolevate õigusaktide jõustamisega ja müüjate kohustusega teavitada neid toodete koostise ja päritolu kohta, kui see on asjakohane;
31. juhib tähelepanu asjaolule, et kvaliteedierinevuse küsimus on otseselt seotud ühtse turu toimimise olemuse ja tarbijate usaldusega, mis mõlemad on kaalul, ning nõuab seepärast muu hulgas Euroopa Liidu tasandi lahendust, otseselt jõustatavate meetmete näol; on veendunud, et arvestades riigi tasandil meetmete võtmise võimalikkust, kaitseksid liidu tasandi meetmed ühtse turu terviklikkust; kutsub komisjoni üles kaardistama ELi kehtivad riiklikud standardid toiduainete ja muude toodete kohta ning hindama nende asjakohasust seoses kahetise kvaliteediga toodetega ühtsel turul;
32. nõuab suutlikkuse ja mehhanismide kiiret arendamist ELi tasandil olemasoleva ELi organi (JRC, Euroopa Toiduohutusamet (EFSA) vm) spetsialiseerunud kontrolli- ja järelevalveüksuses, hoides bürokraatia minimaalsel tasemel, et kontrollida koostise ja koostisainete sisalduse ühtlust sama kaubamärgi all turustatavates ja samamoodi

pakendatud toiduainetes ning hinnata võrdlevaid laboratoorseid analüüse toiduainete turustamisel ebaausate kaubandustavade väljaselgitamiseks;

33. väljendab heameelt komisjoni esitatud uue tarbijate kokkuleppe ettepaneku üle, milles soovitakse kahetise kvaliteediga toodete probleemi lahendamiseks muuta ebaausate kaubandustavade direktiivi artiklit 6 ja kuulutada ebaausaks kaubandustavaks selline tegevus, kui erineva koostise ja omadustega toodet turustatakse eri liikmesriikides väidetavalt identsena; märgib siiski, et ettepanekus on mõned ebaselged sätted, mida tuleb selgitada, et tagada selle õige rakendamine ja kohaldamine;
34. on seepärast siiski kindlalt veendunud, et ebaausate kaubandustavade direktiivi I lisa muutmine, lisades nn musta nimekirja veel ühe punkti, milles määratakse kindlaks igal juhul keelatud tavad ja märgitakse selge sõnaga ära identselt kaubamärgistatud toodete kahetine kvaliteet, kui see on diskrimineeriv ega austa tarbijate ootusi, lahendaks kõige tõhusamal viisil põhjendamatud kahetise kvaliteedi juhtumid;
35. rõhutab, et seadusandliku protsessi tulemus peaks olema selle selge määratlus, mida saab pidada kvaliteedierinevuseks, ja kuidas pädevad asutused peaksid igat juhtumit hindama ning käsitlema; rõhutab sellega seoses, et nn õiguspäraste tegurite avatud nimekiri võiks ohustada pädevate asutuste suutlikkust koostada hinnangut ja kohaldada õigust; väljendab muret selle pärast, et „määratletud tarbijaeelistuste“ kontseptsiooni kasutamine selle hindamisel, kas toote koostise diferentseerimine on õigustatud või mitte, võib viia konfliktsete tõlgendusteni pädevate asutuste vahel;
36. kutsub komisjoni üles laiendama Teadusuuringute Ühiskeskusele antud volitusi, et töötada välja toiduks mittekasutatavate toodete omaduste võrdlemise üleeuroopaline ühtlustatud meetodika ja suunised, kuidas parandada toote läbipaistvust ühe aasta jooksul, ning hinnata kontrolli tulemusi; juhib tähelepanu asjaolule, et parimate tavade vahetamiseks selles valdkonnas peaks Teadusuuringute Ühiskeskus püüdma teha koostööd liikmesriikide ametiasutustega, kes on juba tooteid testinud, kuid ei ole testide tulemusi veel teiste liikmesriikide asutustele teatavaks teinud;
37. juhib tähelepanu sellele, et toiduohutus ja -kvaliteet ning tarbijate eksitamise ärahoidmine on esmatahtsad; tuletab komisjonile meelde tema võetud kohustust järgida paremini ja tõhustada ELi õigusaktide nõuetekohast kohaldamist; on veendunud, et riikide pädevad asutused peaksid tõhusalt jälgima toiduainete suhtes kehtiva õiguskorra järgimist;
38. väljendab heameelt komisjoni ettepaneku üle parandada vastusena avalikkuse väljendatud muredele toiduohutuse valdkonna teadusuuringute läbipaistvust, et suurendada juurdepääsu ostuotsuste tegemiseks vajalikule teabele, mida toetaks usaldusväärne ja teaduspõhine riskihindamine;
39. nõuab, et riiklikud toiduametid otsustaksid iga juhtumi puhul, kas arvatavad diskrimineerivad tavad on ebaseaduslikud, tuginedes ebaausaid kaubandustavasid käsitleva direktiivi sätetele ning nende koostoimele tarbijatele toidualase teabe esitamist käsitlevas määruses (EL) nr 1169/2011 sätestatud õiglase teavitamise nõuetega;
40. märgib, et kahetise kvaliteedi tavad mõjutavad kõiki ELi kodanikke, sealhulgas siis, kui nad reisivad liikmesriikide vahel;

41. rõhutab siiski, et märkimisväärseid erinevusi lastele mõeldud toodetes, nagu imikutele ja väikelastele mõeldud tooted, ei saa põhjendada üksnes piirkondlike maitse-eelistustega;
42. lükkab otsustavalt tagasi mõnede tootjate väited, mille kohaselt tehakse koostises ja/või kvaliteedis muutusi selleks, et hinnad vastaksid tarbijate ootustele; toonitab, et mitmed uuringud on näidanud, et madalama kvaliteediga tooted on sageli kallimad kui nende kõrgema kvaliteediga vasted mujal ELis;
43. ergutab tungivalt kasutama toodete pakendamise puhul ringmajanduse põhimõtet ning rõhutab, et kui toodete pakendamine vastab sellele põhimõttele ühes liikmesriigis, tuleks tootjal teha kooskõlastatud jõupingutusi tagamaks, et see on nii kõigi nende sama kaubamärgi all ning sama tüüpi pakendis turustatavate toodete puhul kogu ELis ja kaugemal;
44. rõhutab, et mõnede toote kahetise kvaliteedi juhtumite põhjuseks on ELi õigusaktide puudulik jõustamine; kutsub liikmesriikide ametiasutusi üles jõustama kiiremas korras toidu märgistamist käsitlevad kehtivad ELi eeskirjad, muu hulgas näiteks seoses mehaaniliselt eraldatud lihamassiga;

o
o o

45. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.